

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 400

din 14 aprilie 2016

Analizând Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană și a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, transmisă spre avizare de către Camera Deputaților;

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 - Avizează favorabil Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană și a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, cu observațiile menționate în Anexa la prezenta hotărâre.

Art. 2 - Hotărârea se transmite Camerei Deputaților.

Data în București, la 14 aprilie 2016

**Președinte,
Judecător Mircea Aron**

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

AVIZ

referitor la Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană și a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995

În urma examinării Propunerii legislative privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană și a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, transmisă spre avizare de Camera Deputaților,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

În baza Hotărârii nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii:

Avizează favorabil Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană și a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, cu următoarele observații:

1) În ceea ce privește modificarea și completarea O.U.G. nr. 119/2006, având în vedere că inițiativa legislativă a fost motivată de necesitatea implementării prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, trebuie avut în vedere că, potrivit art. 80, acesta abrogă Regulamentul (CE) nr. 44/2001, obiectivul noului regulament fiind tocmai reformarea celui din anul 2001.

Din analiza formei actuale a O.U.G. nr. 119/2006, se constată că aceasta prevede o serie de reglementări tocmai în scopul aplicării Regulamentului Parlamentului European

1

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

și al Consiliului (CE) nr. 44/2001, inclusiv în ceea ce privește competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

În aceste condiții, fiind vorba de același domeniu de reglementare, respectiv competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, apreciem că pentru punerea în aplicare a Regulamentului nr. 1215/2012 nu era necesară completarea O.U.G. nr. 119/2006 prin introducerea art. I⁴ după articolul I³, deoarece art. I² din acest act normativ stabilește tocmai regulile aplicabile pentru recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

În aceste condiții, deși Regulamentul nr. 1215/2012 are efect direct, ar fi suficientă modificarea art. I² din O.U.G. nr. 119/2006, în sensul stabilirii unor norme unitare în ceea ce privește competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

2) Spre deosebire de forma actuală a actului normativ, propunerea legislativă prevede ca în cazul hotărârilor judecătorești, inclusiv al tranzacțiilor judiciare, pronunțate, respectiv aprobate sau încheiate în România, care urmează a fi puse în executare într-un alt stat membru al Uniunii Europene, competența de a emite, potrivit art. 53 sau, după caz, art. 60 din Regulamentul nr. 1215/2012, certificatul prevăzut în anexa I sau, după caz, în anexa II din același regulament, să aparțină instanței care a pronunțat hotărârea a cărei recunoaștere se invocă sau a cărei executare se solicită (art. I⁴).

Sub acest aspect, apreciem că forma actuală a reglementării care stabilește competența primei instanțe pentru emiterea certificatului menționat de regulament este preferabilă, deoarece dosarul se află în arhiva acestei instanțe, fiind astfel asigurată celeritatea procedurii. Hotărârea care reprezintă titlu executoriu nu este întotdeauna pronunțată de prima instanță, putând fi și o decizie a instanței de apel sau recurs. Cum dosarul este restituit primei instanțe după soluționarea căilor de atac, ar fi utilă păstrarea actualei reglementări a competenței pentru eliberarea certificatului respectiv.

Și în actuala reglementare, în cazul hotărârilor de expedient, competența de a elibera certificatul menționat aparține tot instanței care a pronunțat hotărârea a cărei recunoaștere se invocă sau a cărei executare se solicită, urmând a se aprecia oportunitatea modificării și pe acest aspect, în sensul stabilirii unor norme unitare prin care competența să fie atribuită tot primei instanțe.

3) În cazul actelor autentice întocmite sau înregistrate în mod oficial în România care urmează a fi puse în executare într-un alt stat membru al Uniunii Europene, se propune, asemănător reglementării actuale, ca instanța competentă să emită, potrivit art. 60 din Regulamentul nr. 1215/2012, certificatul prevăzut în anexa II din același regulament, să fie judecătoria în a cărei circumscripție se află emitentul actului.

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

Apreciam însă că prevederile respective sunt deficitare, fiind necesar să se facă trimitere doar la actele autentice care reprezintă titluri executorii, potrivit legii române, asemănător reglementării actuale de la art. I² – art. 2 alin. (2) din O.U.G. nr. 119/2006, deoarece numai pentru acestea se poate emite certificatul prevăzut de regulament.

4) Referitor la modalitatea în care este formulat art. I⁴, este preferabilă actuala reglementare care se referă la hotărârile judecătorești pronunțate în România, respectiv la hotărârile pentru încuviințarea unei tranzacții judiciare, în locul variantei propuse de proiect care face trimitere la „hotărârile judecătorești, inclusiv tranzacțiile judiciare, pronunțate, respectiv aprobate sau încheiate în România”. Și în cazul hotărârilor de expedient, hotărârea este pronunțată de instanță, care încuviințează înțelegerea părților.

5) Din punct de vedere al normelor de tehnică legislativă, pe lângă aspectele menționate anterior, se remarcă o serie de deficiențe structurale. Potrivit art. 47 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, în cazul actelor normative care au ca obiect modificări sau completări ale altor acte normative, articolele se numerează cu cifre romane, păstrându-se numerotarea cu cifre arabe pentru textele modificate sau completate.

Se observă că modificările și completările propuse la art. I din proiect nu sunt corect numerotate, modificările propuse începând cu pct. 2, nefiind numerotate modificările și completările subsecvente. De asemenea, se propune introducerea a patru noi articole, art. I⁴ - I⁷, dar în propunerea legislativă nu se regăsește nici art. I⁵ și nici art. I⁷.

Și în ceea ce privește completările propuse la art. I⁶ sunt aplicabile o serie din observațiile anterioare. În condițiile în care acesta este un articol nou, ce nu se regăsește în forma actuală a O.U.G. nr. 119/2006, nu pot fi propuse modificări sau completări ale articolelor subsecvente, numerotate cu cifre arabe, deoarece nu pot fi modificate sau completate articole inexistente. Pentru aceste motive, apreciem că ar trebui reformulat și renumerotat întregul proiect de lege.

6) Art. I⁶ propune o serie de reglementări în aplicarea Regulamentului (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor.

În ceea ce privește competența soluționării cererilor de recunoaștere și încuviințare a executării pe teritoriul României, a unei hotărâri în materie de succesiuni pronunțată într-un alt stat membru al Uniunii Europene, potrivit propunerii legislative, aceasta ar aparține tribunalului, asemănător regulilor din materie civilă sau comercială.

Anexă la Hotărârea nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

În schimb, în ceea ce privește competența eliberării atestatului privind hotărârile judecătorești în materie de succesiuni pronunțate în România, inclusiv în cazul tranzacțiilor judiciare, care urmează a fi recunoscute și executate într-un alt stat membru al Uniunii Europene, se propune stabilirea acesteia în favoarea instanței care a pronunțat hotărârea a cărei recunoaștere și executare se solicită.

Pentru aceleași considerente arătate anterior la analiza art. 1⁴ din propunerea legislativă, apreciem că ar fi utilă stabilirea competenței pentru eliberarea atestatelor prevăzute de regulament în favoarea primei instanțe, asemănător prevederii de la art. 1² din reglementarea în vigoare a O.U.G. nr. 119/2006.

7) În privința actelor autentice în materie de succesiuni, propunerea legislativă vizează stabilirea de noi competențe pentru notarul public, acesta urmând să elibereze atestatele și certificatele prevăzute de Regulamentul nr. 650/2012 și de Regulamentul nr. 1329/2014.

Această prevedere ar fi de natură să degreveze rolul instanțelor de judecată și ar fi permisă de Regulamentul nr. 650/2012, dar apreciem că ar trebui vizată o reglementare unitară pentru toate actele autentice emise de notarul public, motiv pentru care ar fi necesară reformarea proiectului de lege. Astfel, în cazul actelor autentice, cu excepția celor referitoare la succesiuni, întocmite sau înregistrate în mod oficial în România, care urmează a fi puse în executare într-un alt stat membru al Uniunii Europene, proiectul de act normativ propune ca certificatul prevăzut în anexa II din regulament, să fie emis de judecătoria în a cărei circumscripție se află emitentul actului. În schimb, în privința actelor autentice în materie de succesiuni, proiectul de lege propune eliberarea certificatului european de moștenitor de către notarul public care a eliberat sau în arhiva căruia se păstrează certificatul de moștenitor. În situația în care arhiva notarului public emitent al certificatului de moștenitor în conformitate cu legea română, este păstrată de Camera Notarilor Publici, se propune ca certificatul european de moștenitor să fie eliberat de notarul public desemnat în acest scop de președintele Colegiului director al Camerei.

Sub acest aspect, Regulamentele permit inclusiv soluția eliberării certificatelor menționate și de o altă autoritate care, în temeiul legislației interne, este competentă în acest sens, așa cum rezultă din art. 60 din Regulamentul nr. 1215/2012 și art. 64 din Regulamentul nr. 650/2012.

În aceste condiții, dacă se urmărește într-adevăr o degrevare reală a instanțelor de judecată, ar fi necesar ca pentru toate actele autentice care reprezintă titluri executorii, întocmite sau înregistrate în mod oficial în România, care urmează a fi puse în executare într-un alt stat membru al Uniunii Europene, precum și pentru cele referitoare la succesiuni, eliberarea certificatelor prevăzute de regulamente să se facă de către notarii publici care au eliberat sau în arhiva cărora se păstrează aceste acte.

Anexă la Hotărârea nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

8) În ceea ce privește propunerile de modificare și completare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, proiectul de act normativ propune, printre altele, noi atribuții în competența notarului public în sensul eliberării certificatului european de moștenitor și emiterii titlurilor executorii notariale.

Referitor la completările propuse pe aspectul eliberării certificatului european de moștenitor, se impun aceleași observații menționate anterior în analiza propunerilor de modificare a O.U.G. nr. 119/2006. Apreciem că măsura propusă se înscrie în limitele stabilite de Regulamentul nr. 650/2012 și ar fi de natură să degreveze rolul instanțelor de judecată, dar ar fi necesară reformularea propunerii legislative în sensul stabilirii unei soluții unitare prin care toate certificatele referitoare la recunoașterea și executarea actelor autentice emise de notarul public, care reprezintă titluri executorii potrivit legii române, precum și a celor în materie de succesiuni, să fie eliberate de notarii publici.

9) Proiectul de act normativ propune și completarea Legii nr. 36/1995 în sensul introducerii unui nou articol, art.13¹, care prevede o nouă procedură alternativă, necontencioasă, derogatorie de la dreptul comun, prin care să fie valorificate creanțele certe, lichide și exigibile necontestate, competența soluționării unor astfel de cereri fiind dată notarilor publici.

Obținerea titlului executoriu printr-o astfel de procedură ar fi de natură să ofere creditorilor o modalitate eficientă de valorificare a creanțelor necontestate. În plus, reglementarea unei astfel de proceduri alternative ar avea și rolul degrevării instanțelor, competența emiterii titlului executoriu referitor la creanțele necontestate aparținând notarilor publici, potrivit propunerii legislative.

O procedură necontencioasă ce are ca finalitate obținerea titlului executoriu în cazul creanțelor necontestate este cunoscută și în legislațiile altor state europene, existând diferențe în ceea ce privește domeniul de aplicare, organul competent sau condițiile de admisibilitate, dar păstrându-se caracterul necontencios și dreptul la apărare al debitorului prin formularea opoziției, care împiedică efectul executoriu al titlului. În schimb, în sistemul nostru de drept, este reglementată procedura specială a ordonanței de plată, ca procedură contencioasă, de competența instanțelor de judecată, aplicabilă creanțelor certe, lichide și exigibile constând în obligații de plată a unor sume de bani care rezultă dintr-un contract civil, inclusiv din cele încheiate între un profesionist și o autoritate contractantă, constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui înscris, însușit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege.

Din punct de vedere al dreptului comparat, și în sistemul de drept ungar competența soluționării cererilor de emiterie a somației de plată, într-o procedură necontencioasă pentru recuperarea creanțelor necontestate, aparține tot notarilor publici.

Cu toate acestea, deși ar exista aspecte pozitive în legiferarea unei astfel de modalități alternative pentru recuperarea anumitor creanțe, apreciem că propunerea de act

Anexă la Hotărârea nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

normativ ar trebui reformulată și completată deoarece nu este stabilit clar domeniul de aplicare, procedura efectivă de emitere a titlului executoriu, modalitățile prin care este garantat dreptul la apărare al debitorului, inclusiv sub forma accesului liber la instanță.

Astfel, propunerea legislativă nu cuprinde decât o enumerare exemplificativă a creanțelor necontestate pentru care notarul public ar putea emite titlul executoriu, referindu-se și la condiția existenței unei creanțe certe, lichide și exigibile necontestate.

Apreciem că ar trebui determinate cu caracter general creanțele ce pot valorificate prin această procedură specială, asemănător modalității folosite în Codul de procedură civilă pentru ordonanța de plată, în sensul aplicabilității acesteia creanțelor certe, lichide și exigibile necontestate, constând în obligații de plată a unor sume de bani care rezultă dintr-un contract civil, constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui înscris, însușit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege.

În lipsa acestor delimitări, reglementarea ar fi echivocă, putând fi aplicabilă și creanțelor care nu se referă la plata unei sume de bani, precum și celor pentru care nu există un înscris doveditor, situații ce ar fi incompatibile cu această procedură specială, deoarece nu s-ar putea verifica temeinicia pretențiilor creditorului în cadrul unei proceduri necontencioase.

De altfel, din contextul propunerii legislative, intenția inițiatorului ar fi în sensul aplicării procedurii doar în cazul creanțelor care presupun obligația corelativă de plată a unor sume de bani, aspect ce rezultă din enumerarea exemplificativă prevăzută art. 13¹ alin. (1).

De asemenea, ar trebui prevăzute situațiile în care nu este aplicabilă această procedură specială. Astfel, din enumerarea exemplificativă propusă la art. 13¹ din propunerea legislativă, ar rezulta intenția aplicării procedurii speciale de competența notarilor publici doar creanțelor din materie civilă. Date fiind reglementările speciale din materia insolvenței, asemănător procedurii ordonanței de plată reglementată de dispozițiile Codul de procedură civilă, apreciem că ar fi necesar să se prevadă că nu sunt incluse în sfera de aplicare creanțele înscrise la masa credală în cadrul unei proceduri de insolvență, deoarece și aceste creanțe ar putea avea ca izvor contractul civil.

Și sub aspectul condițiilor de admisibilitate, proiectul de act normativ este deficitar, nefiind stabilit clar ce înseamnă creanță necontestată, neputând limita acest aspect doar la inexistența unei acțiuni în justiție, dovedită doar prin declarația pe proprie răspundere a creditorului. Atâta timp cât debitorul nu este notificat cu privire la procedură, iar proiectul de lege nu face nicio referire la acest aspect, nici nu ar putea dovedi existența acțiunii în justiție, prin prezentarea unui certificat de grefă, potrivit art. 13¹ alin. (3).

În plus, contestarea creanței nu rezultă doar din existența unei acțiuni în justiție, debitorul neavând nici un interes să formuleze o astfel de acțiune. În toate sistemele de drept comparat, contestarea creanței se face sub forma opoziției, exercitate de debitor în cadrul procedurii necontencioase cu privire la care este notificat de administratorul

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 400 din 14 aprilie 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

procedurii. Emiterea titlului executoriu nu s-ar putea face decât în situația în care, în termenul stabilit, debitorul nu a formulat opoziție, doar în aceste condiții fiind vorba de o creanță necontestată.

De aceea, apreciem că, în lipsa unor prevederi care să asigure notificarea debitorului și dreptul acestuia să formuleze o opoziție într-un anumit termen, nu ar putea fi stabilit faptul că este vorba de o creanță necontestată. Atât în sistemele de drept ale altor țări, cât și în procedura specială a ordonanței de plată reglementată de Codul de procedură civilă român, emiterea titlului executoriu (somația de plată/ordonanța de plată) se face doar după notificarea debitorului.

În plus, procedura respectivă nu ar putea fi utilizată pentru contravaloarea reparațiilor pentru pagubele produse de locatarii imobilelor din vina acestora, așa cum se propune la art. 13¹ alin. (1) lit. c) din proiect, deoarece în acest caz nu este vorba de o creanță certă, lichidă și exigibilă.

Mai mult, în cazul creanțelor rezultate din chirii datorate pentru locuințe sau pentru suprafețele locative cu altă destinație decât locuințe ce fac obiectul unui contract de închiriere, așa cum se propune la art. 13¹ alin. (1) lit. a) din proiect, ar trebui specificat domeniul de aplicare, deoarece parte a acestor contracte sunt, potrivit legii, titluri executorii pentru plata chiriei.

Astfel, în temeiul art. 1.798 din Codul civil, contractele de locațiune încheiate prin înscris sub semnătură privată care au fost înregistrate la organele fiscale, precum și cele încheiate în formă autentică constituie titluri executorii pentru plata chiriei la termenele și în modalitățile stabilite în contract sau, în lipsa acestora, prin lege.

De asemenea, propunerea legislativă nu prevede modalitatea în care titlul executoriu astfel emis de notar este comunicat debitorului, care sunt căile de atac împotriva acestuia și nici termenele în care pot fi exercitate, fiind astfel încălcat dreptul de apărare al debitorului.

Președinte,
Judecător Mircea Aron

7

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro